pacjent.gov.pl

Co powinnaś wiedzieć o profilaktyce raka szyjki macicy

Data aktualizacji
2026-05-29

Badania kontrolne pozwalają wykryć chorobę w momencie, gdy nie daje ona jeszcze objawów. To ułatwia jej leczenie i zwiększa szanse na wyzdrowienie. Na liście badań kontrolnych każdej kobiety powinien znaleźć się test HPV HR. To badanie przesiewowe, zaliczane do profilaktyki kobiecych nowotworów. Pozwala rozpoznać raka szyjki macicy we wczesnym stadium rozwoju. Pierwsze badanie należy wykonać przed upływem trzech lat od rozpoczęcia współżycia.

> **Pamiętaj! Wcześnie zdiagnozowany nowotwór może być w pełni wyleczalny.**

Jak się przygotować do badania

- Najlepiej zgłoś się na badanie nie wcześniej niż 4 dni po ostatnim dniu miesiączki i nie później niż 4 dni przed rozpoczęciem miesiączki.
- 24 godziny przed badaniem zrezygnuj ze współżycia.
- Dwa dni przed pobraniem wymazu nie używaj leków dopochwowych, nie wykonuj irygacji.

Jak przebiega badanie

Lekarz lub położna pobiera wymaz z szyjki macicy za pomocą sprzętu jednorazowego użytku, tj. wziernika ginekologicznego i małej szczoteczki. Tak pobrane komórki nabłonka przekazywane są do oceny mikroskopowej w laboratorium. Zabieg jest bezbolesny i całkowicie bezpieczny. Pozwala zdiagnozować nawet niewielkie nieprawidłowości. Wczesne zmiany, wykryte w komórkach szyjki macicy, można całkowicie wyleczyć.

> **Do lekarza ginekologa nie potrzebujesz skierowania. Jeśli lekarz uzna, że istnieje taka potrzeba, zrobi Ci test HPV HR podczas wizyty w gabinecie.**

Skorzystaj z programu profilaktycznego

Każda poradnia położniczo-ginekologiczna, która ma podpisaną umowę z NFZ, realizuje

program Profilaktyka raka szyjki macicy. Aby wziąć udział w programie, nie musisz mieć

skierowania. Badanie w ramach programu zrobisz bezpłatnie, jeśli jesteś uprawniona do świadczeń opieki zdrowotnej. Wystarczy, że zgłosisz się do ginekologa lub położnej. Termin wizyty ustali placówka, do której się zgłosisz. Program jest dla Ciebie, jeśli:

- jesteś kobietą w wieku od 25 do 64 lat.

Dostępne są dwa rodzaje badań przesiewowych:

- pierwsze polega na wykonaniu testu HPV HR z genotypowaniem, który wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku onkogennym w wymazie z szyjki macicy
    - test wykonywany jest co 5 lat
- jeśli wynik testu HPV HR jest dodatni (+), z tego samego pobranego materiału wykonuje się dodatkowo cytologię na podłożu płynnym (LBC). Pobierany wymaz z szyjki macicy jest wkładany do specjalnego pojemnika z płynem. Powoduje to lepszą ochronę komórek, dzięki czemu badanie jest bardziej precyzyjne.

Do udziału w programie zapiszesz się też sama poprzez e-rejestrację.

Poznaj centralną e-rejestrację.

Zrobiłaś badanie i co dalej?

- Twój wynik badania będzie ujemny - lekarz zaleci Ci ponowne badanie profilaktyczne po upływie 3 lub 5 lat, w uzasadnionych przypadkach po upływie 12 miesięcy
- Wynik testu HPV HR będzie dodatni - z tego samego materiału wykonana będzie cytologia płynna (LBC). Jeśli jej wynik będzie prawidłowy, lekarz zaleci Ci ponowne badanie profilaktyczne po upływie 12 miesięcy.
- Jeśli w wyniku badania zostaną stwierdzone zmiany o charakterze dysplastycznym - lekarz ginekolog skieruje Cię na dalszą diagnostykę, tj. badanie kolposkopowe lub badanie kolposkopowe z pobraniem wycinka do badania histopatologicznego. W przypadku rozpoznania raka szyjki macicy lub inne schorzenie - zostaniesz skierowana do leczenia specjalistycznego lub na dalszą diagnostykę.

> **Wynik badania cytologicznego nie stanowi rozpoznania, może natomiast być podstawą dalszej diagnostyki.**

Rak szyjki macicy – kiedy możesz zachorować

Główną przyczyną zachorowania na raka szyjki macicy jest utrzymująca się infekcja wirusem zwanym brodawczakiem ludzkim (HPV). Do zakażenia może dojść w czasie stosunku płciowego, jak również podczas bezpośredniego kontaktu ze skórą osoby zakażonej. Prezerwatywa przed nim nie chroni.

> **U osób, które nie rozpoczęły współżycia płciowego, skuteczną metodą profilaktyki raka szyjki macicy są szczepienia przeciw wirusowi HPV.**

Przeczytaj także

Zbadaj piersi – mammobus przyjedzie do Ciebie

Badaj się, by żyć! Skorzystaj z bezpłatnych badań mammograficznych w ramach profilaktyki raka piersi

Nie daj się rakowi szyjki macicy

Ten nowotwór można łatwo wykryć nawet w początkowym stadium rozwoju. Wcześnie zdiagnozowany jest w pełni wyleczalny. Dlatego tak ważne jest, aby kobiety regularnie wykonywały cytologię

Kobiety lubią zadbać o siebie

Jesteś kobietą – wiesz, jak ważne jest regularne dbanie o siebie. Każdy wiek ma swoje prawa, ale i obowiązki. Należą do nich profilaktyczne badania, które pozwalają uniknąć skutków wielu chorób